

Aan Minister van Defensie
(zonder slides)
Staatssecretaris (zonder slides)
d.t.v. SG (zonder slides)

Afschrift aan Chef Defensiestat
DAB 1
Min. Alg Zaken
1

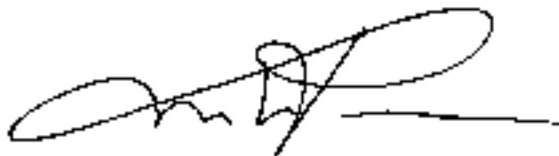
Datum 27 september 2002
Oms kenmerk DIS2002017009
Onderwerp Dagelijkse Briefing MIVD

Bezoekadres:
Frederikszwaai, Gebou
van der Burchlaan 31
Postadres:
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Stalen:
Mdw GIU
Telefoon
Fax

1. Hierbij doe ik u toekomen de dagelijkse briefing van de MIVD.
2. Zonder bijlage is deze brief ongenubrleerd.

P/v Directeur Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst

F.H. Meulman
Commandant

MINISTERIE VAN DEFENSIE
Militaire Inlichtingen en Veiligheidsdienst
Current Intelligence Unit

Telefoon:
Telefax:
PNVX:
Spindex:

DCBC briefing vrijdag 27 september 2002

Afgesloten op: 270600Z SEP 02

DE KWESTIE IRAK

Actuele Politieke situatie

Van aanzienlijke betekenis met betrekking tot een eventuele militaire operatie tegen Irak is de opstelling van de Arabische landen. In het debat in de VN-Veiligheidsraad over een mogelijke nieuwe resolutie inzake de kwestie-Irak is de rol van Syrië van belang. Syrië is momenteel een niet-permanent lid van de VN-Veiligheidsraad en het neemt een uitgesproken standpunt in de kwestie-Irak in. Dit standpunt vindt weerklank in de Arabische/Islamitische wereld, wat mogelijk van invloed kan zijn op de houding van andere - niet westerse - leden van de VN-Veiligheidsraad en dus op de eventuele totstandkoming van een nieuwe resolutie tegen Irak. Damascus wenst nadrukkelijk de bestaande VN-resolutie(s) te hanteren tegen Irak en keert zich tegen de Amerikaanse militaire optie. Tegelijkertijd heeft Syrië de VN opgeroepen eenzelfde opstelling tegenover Israël in te nemen als het tegenover Irak inneemt. Bedoeld worden de VN-resoluties 242 (1967) en 338 (1973) waarin Israël wordt opgeroepen zich geheel uit de bezette Palestijnse gebieden en de Syrische Golan Hoogte terug te trekken, maar waaraan Israël tot dusver geen gehoor heeft gegeven.

Syrië verwijt met name de Verenigde Staten geen druk op Israël te willen uitoefenen om de resoluties uit te voeren en in de VN feitelijk de Israëlische bezettingspolitiek te beschermen. De situatie van Israël en Irak vergelijkend spreekt Syrië derhalve van een eenzijdig en onrechtvaardig beleid van de Verenigde Staten (en van de andere westerse landen).

Syrië beschouwt, hierin gesteund door vele Arabische landen, Israël als de hoofdoorzaak van de conflictsituatie in het Midden-Oosten. Hierbij gaat het niet alleen om de bezetting van Palestijns gebied door Israël en het verzet tegen de stichting van een onafhankelijke Palestijnse staat, maar ook om het Israëlische militair-nucleaire potentieel dat in de regio als een grote dreiging wordt ervaren.

Deze voor de Arabische landen onacceptabele omstandigheden spelen ook een rol bij eventuele deelname aan een door Washington gewenste coalitie tegen Irak. Indien Israël op enigereel wijze militaire steun zou gaan verlenen aan een Amerikaanse operatie tegen Irak, of eenzijdig militair gaat optreden, zullen de Arabische landen, evenals dit voor aanvang van de Golfoorlog (1990-1991) het geval was, weigeren in een coalitie te participeren of de VS militair te faciliteren.

Aan de andere kant is het niet uitgesloten dat de Arabische landen aan een militaire coalitie zullen deelnemen indien de Verenigde Staten toezeggen na de beëindiging van de campagne tegen Irak vaart te zetten achter een regeling van de Palestijnse kwestie. Dit gebeurde ook na de Golfoorlog toen, in oktober 1991, de Vredesconferentie van Madrid met deelname van alle betrokken partijen plaatsvond. Deze mondde uit in de vestiging van de Palestijnse Autoriteit (PA) op de Westelijke Jordaanoever en andere principe-akkoorden. Wel dit betreft is vermeldenswaard dat VN, VS, EU en Rusland (het "Midden-Oosten kwartet") op 17 september een plan voor de regeling van het Israëlisch-Palestijnse conflict hebben gepresenteerd. Dit beoogt meer democratische hervormingen in de PA, de (gefaseerde) terugtrekking door Israël van de West Bank en de vaststelling van voorlopige grenzen voor de op te richten staat Palestina in 2003. Dit proces moet in

2005 zijn beslag krijgen in een vredesverdrag tussen de twee onafhankelijke staten Israël en Palestina.

Hoewel Syrië inzake de kwestie-Irak in zeker opzicht de spreekbuis van de Arabische landen in de VN-Veilighedsraad is, heeft dit land ook eigen belangen. Syrië is een van de grootste handelspartners van Irak en het wordt door Bagdad gesteund in het conflict met Israël over de terug-gave van de bezette Golan Hoogte.

De belangrijke Golfstaat *Saudi-Arabië* schaart zich, wat Israël betreft, achter Syrië en is ook niet zondermeer een voorstander van eenzijdig Amerikaans ingrijpen in Irak, maar het sluit steun aan de Verenigde Staten niet uit. Door Riyad is bekend gemaakt dat in bepaalde omstandigheden militaire bases ter beschikking van de VS kunnen worden gesteld.

Dit kan duiden op de situatie dat Irak, ondanks de uitgesproken aanvaarding van hernieuwde wa-peninspecties door de VN, deze in de praktijk zou traineren. Maar dan nog stelt Saudi-Arabië het gebruik door de VS van bases in het land afhankelijk van een VN-resolutie die een interventie in Irak mandateert.

1 | Beoordeling

Dat Irak akkoord gaat met hernieuwde wapeninspecties door de VN (UNMOVIC) heeft, volgens Bagdad, alles te maken met het feit dat er niets te verbergen is. Dat wil zeggen dat er geen massavernietigingswapens bestaan en dat Irak goede wil toont dit door UNMOVIC te laten bevestigen.

Sterker, Irak vindt dat de VN-Veilighedsraad op grond van de te verwachten 'positieve' UNMOVIC bevindingen de sancties ingesteld volgens VN-resolutie 687 (1991, en daarop volgende resoluties) dient op te heffen. Met andere woorden, Irak vindt dat het onterecht in de greep van sancties wordt gehouden omdat het allang niet meer over massavernietigingswapens beschikt. Het is echter waarschijnlijker dat Irak nu VN-inspecteurs wil toelaten om te voorkomen dat de VN-Veilighedsraad een nieuwe Amerikaanse resolutie aanneemt, mogelijk met een vergaand mandaat inzake militaire interventie. Hierbij komt dat Irak (kennelijk) bevreesd is voor een nieuw en centraal element in de discussie over hernieuwde VN-inspectie, namelijk de Amerikaanse eis om de opdracht van de wapeninspecteurs te wijzigen. Het zou niet langer moeten gaan om verificatie van eventuele resterende faciliteiten voor massavernietigingswapens maar om *ontwapening*; (in welke mate is voornamelijk niet duidelijk).

Het komt er op neer dat de VS wat betreft de zo te noemen VN-optie geen voorstander is van de terugkeer van VN-inspecteurs met de taken van UNMOVIC. Indien de nieuwe, uitgebreide, resolutie die Washington voorstaat in de VN-Veilighedsraad op een veto stuit, lijkt een Amerikaanse *Afkeuring*, namelijk de militaire optie zoals die door president Bush is aangekondigd, weer dichterbij te komen.

Deze mogelijke verdere ontwikkeling in de Irak-crisis zou conform de nieuwe Amerikaanse nationale veiligheidsdoctrine *National Security Strategy* (naar aanleiding van 11 september 2001) zijn, die op 20 september jl is gepresenteerd. In deze doctrine staan begrippen zoals *'pre-emptive war'* en *'defensive intervention'* centraal in plaats van tot dusver gangbare noties *'deterrence'* en *'containment'*. De rationale hiervoor is de onvoorspelbaarheid van door de zogenaamde *'states of concern'*, (de 'as van het kwaad', waarvan de kern wordt gevormd door Irak, Iran en Noord-Korea), en het negeren van VN-resoluties en internationale conventies.

Hoe dan ook, SGVN Kofi Anan stelt zich voornamelijk op het standpunt dat alle middelen tot het uiterste moeten worden aangewend om een oorlog te voorkomen. Vanuit dit oogpunt is hij voorstander van hernieuwde inspecties, wellicht volgens een ander mandaat.

Onderwerpen

voortgang: 40% (11/12/2002)

- IRAK
- Actuele politieke situatie

Politieke Situatie

- Militaire optocht tegen Irak
 - Overval op de Verenigde Staten door Saddam's leger in het voorjaar 1990
 - Er is nu een militaire optocht tegen Irak
- De Verenigde Staten en de VN-resoluties in kwestie
 - Tegen Irak's nucleaire ontwikkeling
 - Zelfde optocht tegen Irak's leger
- De Verenigde Staten en de VN-resoluties in kwestie
 - Er is nu een militaire optocht tegen Irak
 - Er is nu een militaire optocht tegen Irak

Politieke Situatie

- De Verenigde Staten en de VN-resoluties in kwestie
 - Er is nu een militaire optocht tegen Irak
 - Er is nu een militaire optocht tegen Irak
- De Verenigde Staten en de VN-resoluties in kwestie
 - Er is nu een militaire optocht tegen Irak
 - Er is nu een militaire optocht tegen Irak

Politieke Situatie

- De Verenigde Staten en de VN-resoluties in kwestie
 - Er is nu een militaire optocht tegen Irak
 - Er is nu een militaire optocht tegen Irak
- De Verenigde Staten en de VN-resoluties in kwestie
 - Er is nu een militaire optocht tegen Irak
 - Er is nu een militaire optocht tegen Irak

Politieke Situatie

2002

19/02

Beoordeling

- Inke afgeord. met Pöhlgen'se waard'inspectie
- Vervolgt in de 197000's landbouw
- Opslag van 197000's landbouw
- Waarschijnlijk continue in de 1970's
- Waarschijnlijk in de 1970's
- Waarschijnlijk in de 1970's
- Waarschijnlijk in de 1970's
- Waarschijnlijk in de 1970's

Politieke Situatie

2002

20

Beoordeling

- Waarschijnlijk in de 1970's
- Waarschijnlijk in de 1970's
- Waarschijnlijk in de 1970's
- Waarschijnlijk in de 1970's
- Waarschijnlijk in de 1970's
- Waarschijnlijk in de 1970's
- Waarschijnlijk in de 1970's
- Waarschijnlijk in de 1970's

	Voorzorgaandrijving	Datum 27 september 2002	Correspondentijsnummer DIS/2002012009
Militaria van Defensie Militaire Inlichtingen en Veiligheidsdienst Directeur Militaire Inlichtingen en Veiligheidsdienst Bezoekeadres v.d. Burchlaan 31 Frederik kazern, gebouw 32, kamer 5.13	☐ Blauwe brief ☐ Brief ☐ Nota ☐ Telegram ☒ Telex ☐ Klod + net ☐ 27-9-2002		
Doorkleefnummer	Aan Minister van Defensie (zonder slides) 1774 2 Staatssecretaris (zonder slides) 1775 3 d.t.v. SG (zonder slides) 1776 4 i.a.d. Chef Defensiestaf 1777 5 DAB 1778		
Onderwerp	6 Ministerie van Algemene Zaken 1779		
Mede te zenden bijlagen Aantal 1	Dagelijkse briefing MIVD d.d 27-09-2002		
Aanwijzingen voor het BDI o.g. de secretarie			
Te zenden afschriften	Stuur	Mdw CIU	
1 ex. Voor D. RA Archief ex 8.	Toeset	Datum 27-09-2002	Periode
Afgedane exhibit ESC 6 pu 10/02 ESC 7 pu 10/02 ex 5 uern pu 03/05	Verolg- en medoperaten vooraf Dienstonderdeel Qty. Verz. Paper H/AAFI 27/9 27/9 P 		
Overlegde retro-acta	BDI tvz 27/9 27/9 Zindparaaf		
07 OKT 2002 11 OKT 2002	Amstattemengst		
07 OKT 2002 11 OKT 2002	Ter kennisgeving achteraf		

Militaria van Defensie

Original 2/4

2002

2002